

Wiesław Śladkowski

II Ogólnopolski Zjazd Studenckich Jól Naukowych Historyków w Lublinie

---

Rocznik Lubelski 5, 330-331

1962

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

II OGÓLNOPOLSKI ZJAZD STUDENCKICH KÓŁ NAUKOWYCH HISTORYKÓW
W LUBLINIE

W dniach 30 III — 1 IV 62 r. Lublin gościł w swych murach najmłodszych badaczy na niwie historycznej — członków Studenckich Kół Naukowych Historyków obradujących na swym drugim ogólnopolskim zjeździe. Tematem jego były walki narodowo-wyzwolenicze w Polsce XVIII—XIX w. Zjazd został zorganizowany przez Stud. Koło Nauk. Hist. UMCS z inicjatywy Ogólnopolskiego Komitetu Koordynacyjnego Stud. Kół Nauk. przy ZSP, otrzymując uroczystą oprawę dzięki objęciu patronatu nad jego obradami przez Rektora UMCS prof. dra Grzegorza Leopolda Seidlera, Prorektora prof. dra Jana Dobrzańskiego, Dziekana wydz. humanistycz. doc. dra Kazimierza Myślińskiego i Kuratora Koła prof. dra Juliusza Willaume'a oraz przybycie do Lublina znanych historyków polskich: prof. prof. J. Dutkiewicza, S. Hoszowskiego i H. Wereszyckiego. Ponadto depesze z życzeniami nadesłali między innymi: viceminister E. Krassowska oraz prof. prof. Z., Grot, S. Herbst, S. Kieniewicz, T. Manteuffel. Uczestnicy zjazdu (51 delegatów ze wszystkich ośrodków uniwersyteckich w Polsce oraz licznie zebrani studenci z obydwu uczelni lubelskich) wysłuchali w ciągu 3 dni ogółem 8 referatów obejmujących chronologicznie okres od powstania kościuszkowskiego do czasów po powstaniu styczniowym. I tak Ireneusz Wrzesień (WSP — Kraków) mówił o stosunku Francji do powstania kościuszkowskiego, Ryszard Chojecki (UMK) na temat stanowiska Stanisława Augusta wobec insurekcji kościuszkowskiej, Henryk Stachowiak (UAM) o roli J. H. Dąbrowskiego w powstaniu 1806 r. w Wielkopolsce a Jan Skarbek (KUL) o organizacji i działalności wywiadu polskiego podczas wojny polsko-rosyjskiej 1830—31. Następne trzy referaty poświęcone zostały powstaniu styczniowemu. Helena Kozak (UMCS) omówiła stan wojenny w guberni lubelskiej w l. 1861—66, Tomasz Szarota (UW) poruszył zagadnienie genezy obozu „Białych” i jego władzy naczelnej „Dyrekcji”, Czesław Kępski (UMCS) zajął się udziałem chłopów Lubelszczyzny w powstaniu styczniowym. Wreszcie Stanisław Kowalski (UMCS) przedstawił zagadnienie walki narodowo-wyzwoleniczej wśród młodzieży szkolnej Lublina w l. 1878—1907.

Większość referatów była oparta na wykorzystanej w sposób pełny literaturze przedmiotu i źródłach drukowanych. Niektóre jednak uwzględniły także w szerszym stopniu (zwłaszcza referaty C. Kępskiego, T. Szaroty i H. Kozak) materiał rękopiśmienny. Młodzi naukowcy wykazali na ogół dobre przygotowanie do samodzielnej pracy, pewną dojrzałość i ostrożność w formułowaniu sądów oraz racjonalistyczną, wolną od egzaltacji postawę badawczą. Sporo także ciekawego i nowego materiału wniosła dyskusja, nacechowana nierzadko żywymi, młodzieńczymi akcentami polemicznymi, co nadało zjazdowi określony charakter i koloryt.

Brak miejsca nie pozwalała na omówienie poszczególnych referatów. Kilka słów wypada jednak poświęcić pracom nagrodzonym przez jury Zjazdu — w skład jego wchodził: prof. dr H. Wereszycki jako przewodniczący oraz prof. dr J. Dutkiewicz, prof. dr S. Hoszowski, prof. dr J. Willaume, doc. dr T. Mencil, mgr J. Skowronek i mgr W. Śladkowski jako członkowie — a zwłaszcza referatowi T. Szaroty, który uzyskał pierwszą nagrodę. Autor zajął się ciekawym problemem genezy obozu „Białych”, zwracając uwagę na jego podstawę społeczną, dokonał interesującej próby podziału tego stronnictwa na szereg odłamów, z wyraźną sympatią traktując grupę Jurgensa. W oparciu o częściowo nowy materiał źródłowy (pamiętniczek Szpatkowskiego) wysunął cały szereg ciekawych, choć mocno dyskusyjnych hipotez. Była to bezsprzecznie praca najbardziej dojrzała także i pod względem konstrukcji oraz

wykładu. Dwie drugie nagrody (trzeciej w związku z tym nie przyznano) uzyskały referaty C. Kępskiego i J. Skarbka. Praca Kępskiego poświęcona interesującemu problemowi udziału chłopów w powstaniu styczniowym na Lubelszczyźnie, oparta na solidnej podstawie źródłowej, wysunęła popartą danymi statystycznymi, wzbudzającą zaufanie tezę o znacznym zaangażowaniu się włościan po stronie powstania, zwłaszcza w II fazie walk. Natomiast referat Skarbka, nowatorski ze względu na swój temat i dziedzinę badań, mimo poprawności w ujęciu zagadnienia i żywego wykładu, grzeszył jednostronnością ocen, wywołując z tego powodu ożywioną dyskusję. Referaty wyróżnione: R. Chojeckiego i H. Kozak odznaczały się rzetelnością i uwzględnieniem (zwłaszcza ten drugi) szerokiej podstawy źródłowej. Jury wyróżniło także 3 najlepsze wypowiedzi w dyskusji: M. Tymowskiego z UW, B. Nawrockiego z UMCS i Z. Skoniecznego z UŁ.

W sumie zjazd spełnił swe zadanie w całej pełni. Niezły na ogół, a w niektórych wypadkach nawet dość wysoki poziom referatów, jak i udana, żywa i rzeczowa dyskusja stanowi pomyślną zapowiedź dla przyszłej pracy naukowej, którą podejmie zapewne wielu uczestników zjazdu. Tej pozytywnej i optymistycznej oceny nie można niestety rozciągnąć na pracę i działalność poszczególnych Kół Naukowych. Większość bowiem referatów stanowiły wyjątki lub streszczenia prac seminaryjnych lub magisterskich, przygotowywanych poza Kołem.

Na zakończenie wspomnieć należy o dobrej organizacji zjazdu, co było zasługą sprawnie działającego Komitetu złożonego ze studentów lubelskich, nad którego pracami czuwali: Kurator Koła prof. dr Juliusz Willaume i Opiekun Koła dr Ryszard Orłowski.

Wiesław Śladkowski

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI ARCHEOLOGICZNEJ POŚWIĘCONEJ OSADNICTWU WZESNEGO OKRESU WZESNOŚREDNIOWIECZA ZIEM POLSKI POŁUDNIOWEJ I NA POŁUDNIE OD KARPAT

Katedra Archeologii Polski Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie zorganizowała w dniach 24—25 listopada 1962 roku konferencję archeologiczną, w której wzięli udział archeolodzy wszystkich ośrodków naukowych w Polsce a także historycy oraz przedstawiciele wielu nauk pomocniczych historii i archeologii.

Otwarcia konferencji dokonał Prorektor UMCS prof. dr N. Łubnicki, obradom zaś przewodniczył Dziekan Wydziału Humanistycznego tegoż Uniwersytetu prof. dr T. Menceł. Jej sekretarzami naukowymi powołani zostali mgr M. Młynarska i dr J. Gurba. Sprawy protokołu konferencji powierzono mgr I. Górskiej i mgr R. Kozłowskiej.

Tematem konferencji był referat doc. dr A. Gardawskiego pt. „Polska południowa i kraje na południe od Karpat w 2 połowie I tysiąclecia naszej ery (500—900)”.

Zasadniczym problemem referatu jest podjęcie przez autora próby zestawienia określonego układu faktów archeologicznych i ich wzajemnego powiązania na pewnym określonym terytorium. Granice tego terytorium przebiegają w ogólnych zarysach na południu równoleżnikiem dolnego biegu Dunaju, od zachodu granicą